

**BÓREM BOHATÉ ABYSÁLNÍ PEGMATITY V HP/HT HORNINÁCH
MOLDANUBICKÉ ZÓNY ESKÉHO MASIVU**

J. Cempírek^{1,2} a M. Novák²

¹ Mineralogicko-petrografické odd lení, Moravské zemské muzeum, Zelný trh 6, 659 37 Brno

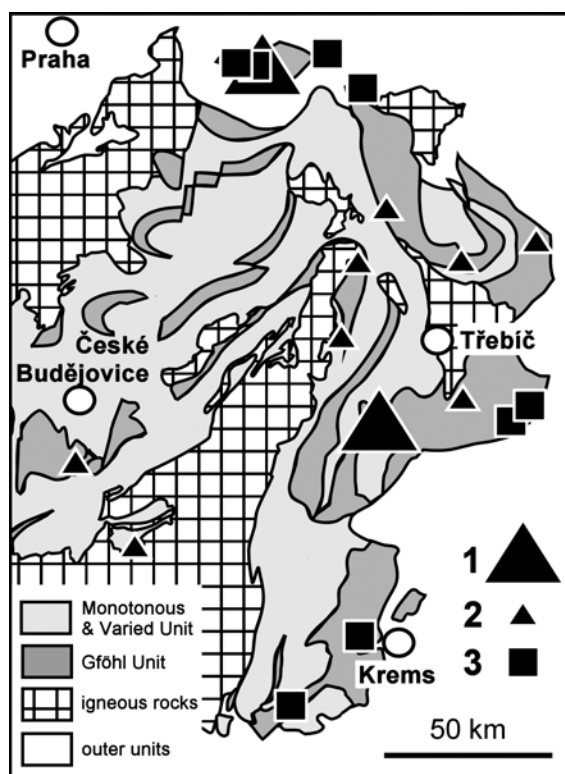
² Ústav geologických v d, Masarykova Universita, Kotlá ská 2, 611 37 Brno

Abysální (metamorfogenní) pegmatity b žn vznikají v pr b hu anatektických proces v HP/HT metamorfních horninách vyšší amfibolitové a granulitové facie. Jejich minerální asociace je asto pom rn jednoduchá, vedle p evažujícího k emene, K-živce a/nebo plagioklasu se v nich objevuje p edevším muskovit, biotit, granát, turmalín, modifikace Al_2SiO_5 a cordierit. Obvykle tvo í žíly, o ky nebo nepravidelná t lesa o mocnosti od 1 cm po n kolik dm, které jsou uloženy v metapelitech. Mají jednoduchou zonální stavbu, abysální pegmatity s komplexní zonálností jsou vzácné. Výskyty r zných typ abysálních pegmatit byly popsány nap . z Antarktidy, Madagaskaru, Srí Lanky (Grew et al. 1995, 1998, 2000), Norska (Huijismans et al. 1982), Zambie (Žá ek & Vrána 2002) a dalších oblastí. Ve srovnání s magmatickými pegmatity jsou abysální pegmatity pom rn málo studované, p edevším díky chudšímu mineralogickému složení (viz nap . erný & Ercit 2005; Martin & De Vito 2005).

V moldanubické zón byly p edevším v horninách Gföhlské jednotky nalezeny bórem bohaté abysální pegmatity, které erný & Ercit (2005) za adili do podt ídy AB-BBe ve t íd abysálních pegmatit . Mezi jejich typické akcesorické minerály pat í turmalín (složení skoryl-foitit-olenit), dumortierit, granát, vzácn nap . i chryzoberyl a staurolit. Pegmatity jsou asto postiženy metamorfními procesy, které daly vzniknout další generaci turmalínu a/nebo dumortieritu. Metamorfogenní turmalín má odlišné chemické složení než primární turmalín, jeho pom r $Fe/(Fe + Mg)$ odpovídá celkovému složení okolní horniny. Zajímavý je zvýšený obsah As v n kterých abysálních pegmatitech a migmatitech, p edevším v okolí Kutné Hory a ve Vémyslicích u Moravských Bud jovic, který se projevuje p ítomností arsenopyritu, pop . sekundárních arsenit nan (skorodit) a dumortieritu se zvýšeným obsahem As.

Vzhledem k p ítomnosti turmalínu a dumortieritu se u bórem bohatých abysálních pegmatit , pop . migmatit jedná o pom rn snadno identifikovatelný horninový typ (obr. 1). Budoucí výzkum by m l ukázat, zda jsou v rámci HP/HT hornin okraje moldanubické zóny výrazn ji rozší ené, nebo zda jsou vázány pouze na lokalizované partie chemicky anomálních hornin a produkty jejich parciálního tavení.

Tato práce byla podpo ena grantem MK 00009486201.

Obrázek 1: Výskyty dumortieritu v HP/HT metamorfovaných horninách moldanubické zóny. 1 – hlavní výskyty v bórem nabožených granulitech a migmatitech, 2 – vzácné výskyty v granulitech a migmatitech, 3 – výskyty v abysálních pegmatitech.